

Ecoline
International

ЛОГИСТИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЖҮК ТИЕУ ТЕРМИНАЛЫН ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК БАҒАЛАУ

«В» экологиялық санатындағы жоба

ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕ

Дереккөз: "Eastcomtrans" ЖШС презентациясы. Қыркүйек, 2022 жыл.

Қыркүйек, 2023 жыл

ЛОГИСТИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЖҮК ТИЕУ ТЕРМИНАЛЫН ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК БАҒАЛАУ

ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕ

Дайындаған:
«Эколайн Интернешнл» ЖШҚ
(София, Болгария)
Директор: Майя Гачечиладзе-Божеску

Ecoline
International

Ұялы телефон: +38095 11 00 727 / + 359 876 63
0522
Электрондық пошта: [mgachechiladze@ecoline-
int.org](mailto:mgachechiladze@ecoline-int.org)

Дайындалды:

«Исткомтранс» ЖШС және «ТЛЦ Жетіген» ЖШС (Қазақстан)

© Ecoline International Ltd., 2023
Барлық құқықтар қорғалған.

Толық мәтінді немесе оның кез келген бөлігін пайдалану құжатты дереккөз ретінде көрсетуді талап етеді.

ҚЫСҚАРТУЛАР ТІЗІМІ

BAT	Қол жетімді ең жақсы әдістер
ЕҚДБ	Еуропалық қайта құру және даму банкі
ESP	Экологиялық және әлеуметтік саясат
E&S	Экологиялық және әлеуметтік
GET	«Жасыл» экономикаға көшу
ПГ	парниктік газ
GIP	Озық халықаралық тәжірибе
ЖШС	Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
OHS	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы
PR	Тиімділікке қойылатын талаптар (ЕҚДБ)
ҚР	Қазақстан Республикасы
ТЛО	транспорттық-логистикалық орталық

ЕСКЕРТПЕ

Бұл құжатты «Эколайн Интернешнл» ЖШҚ (Кеңес беруші) тек қана «Исткомтранс» ЖШС және «ТЛЦ Жетіген» ЖШС (бірге - Клиенттер) және ЕҚДБ кеңес беруші мен клиенттер арасында келісілген консультациялаудың жалпы қабылданған қағидаттарына, бюджетке және техникалық тапсырмаға сәйкес пайдалану үшін дайындады. Кеңес беруші осы құжатқа және/немесе оның мазмұнына қатысты, сондай-ақ оларға байланысты кез келген басқа тараптың алдында ешқандай жауапкершілік көтермейді.

МАЗМҰНЫ

1. ЖОБАҒА КІРІСПЕ ЖӘНЕ ШОЛУ	4
1.1. Кіріспе	4
1.2. Жобаның негіздемесі, нысандағы жұмыстардың сипаттамасы және ағымдағы жай-күйі	4
2. ЖОБANYҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӨЛЕУМЕТТІК ТАЛАПТАРҒА СӘЙКЕСТІГІ	6
2.1. PR1. E&S тәуекелдері мен әсерлерін бағалау және басқару	6
2.2. PR2. Еңбек және еңбек жағдайлары	6
2.3. PR3. Ресурстық тиімділік, қоршаған ортаның ластануын болдырмау және бақылау	6
2.4. PR4. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау	7
2.5. PR5. Жерді сатып алу, жерді пайдалануға шектеулер және мәжбүрлі қоныс аудару	7
2.6. PR6. Биоәртүрлілікті сақтау және тірі табиғи ресурстарды тұрақты басқару ...	7
2.7. PR10. Ақпаратты ашу және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау	8
3. ПАРИЖ КЕЛІСІМІМЕН КЕЛІСУ ЖӘНЕ "ЖАСЫЛ" ЭКОНОМИКАҒА КӨШУ (GET)....	8
4. МОНИТОРИНГ ЖӘНЕ ЕСЕП БЕРУ	8

КЕСТЕЛЕР МЕН СЫЗБАЛАР ТІЗІМІ

Сурет1. Жобаның Қазақстанның теміржол бағыттарын жоспарлы дамыту контексінде орналасуы (болашақта Қазыбек-бек – Жетіген теміржол құрылысы жоспарлануда) ...	5
Сурет2. ТЛО Жетіген құрылыс жобасын іске асыру кезеңдері	5

1. ЖОБАҒА КІРІСПЕ ЖӘНЕ ШОЛУ

1.1. Кіріспе

Еуропалық Қайта құру және даму банкі («ЕҚДБ») Алматы қ. (Қазақстан) маңындағы «құрғақ порттың» ("Жоба") жұмыс принципі бойынша жаңа көлік-логистикалық орталықты (ТЛО немесе контейнерлік терминал) салу үшін «Исткомтранс» ЖШС және «ТЛЦ Жетіген» ЖШС (бірге «компаниялар» немесе «клиенттер») компанияларын қаржыландыруды қарастыруда. Жобалауды, салуды және кейіннен пайдалануды «Исткомтранс» ЖШС-мен келісім бойынша «ТЛЦ Жетіген» ЖШС жүзеге асыратын болады.

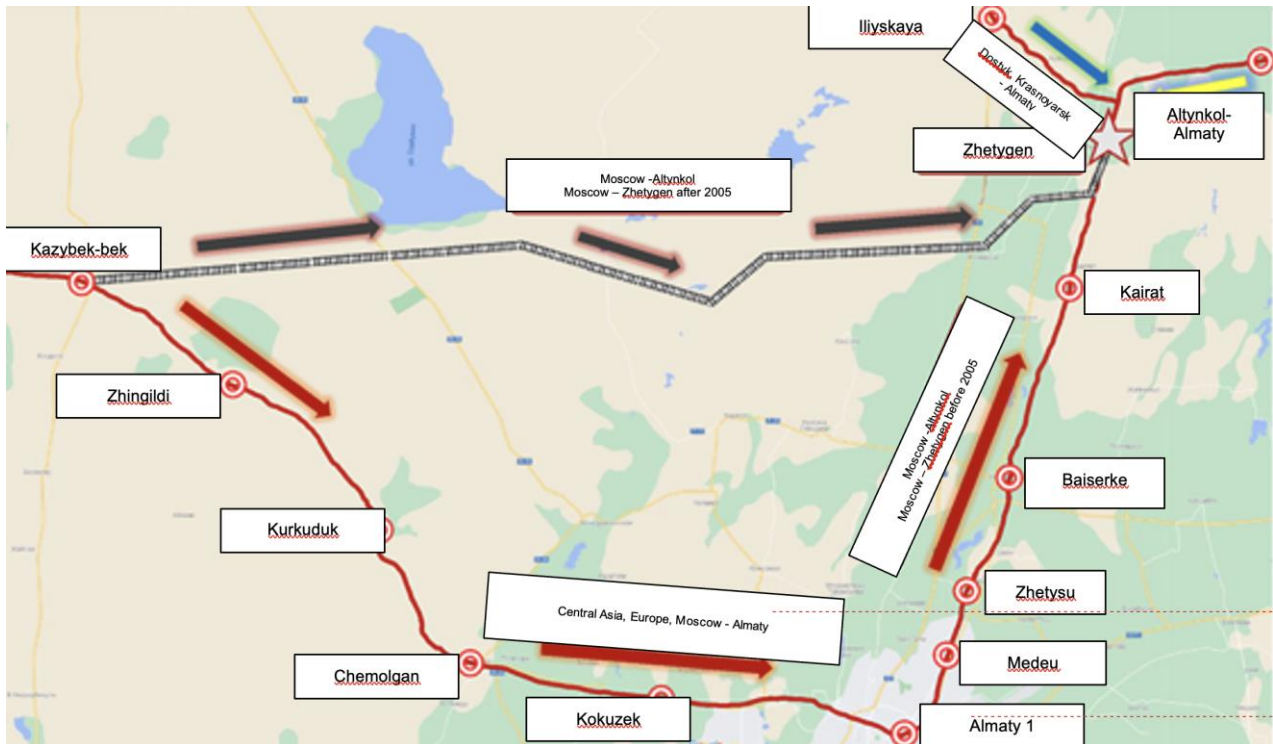
Жоба ЕҚДБ-ның 2019 жылға арналған Экологиялық және әлеуметтік саясатына (ESP) сәйкес "B" санатына жатқызылған. Жоба бойынша құрылыс жұмыстары басталғандықтан, «Эколайн Интернешнл» ЖШҚ (Болгария) (Кеңес беруші) компаниясына «Исткомтранс» ЖШС және «ТЛЦ Жетіген» ЖШС-нің ағымдағы құрылыс қызметі мен өндірістік практикасының экологиялық және әлеуметтік талаптарына жұмыстарды орындауға қойылатын қолданыстағы талаптарда (PR) және ұлттық заңнамада анықталғандай ЕҚДБ ESP талаптарына сәйкестігін бағалау тапсырылды. Бұл бағалаудың нәтижелері осы **Техникалық емес түйіндемеде** жинақталған.

1.2. Жобаның негіздемесі, нысандағы жұмыстардың сипаттамасы және ағымдағы жай-күйі

ТЛО импорттық, экспорттық және транзиттік жүк ағындарын өңдеуге, Қазақстан - Қытай көлік дәлізіне қызмет көрсетуге, сондай-ақ Қазақстан аумағы, көрші елдер және алыс халықаралық бағыттар бойынша жүктерді тасымалдауды жеделдетуге арналған заманауи логистикалық терминал болып табылады.

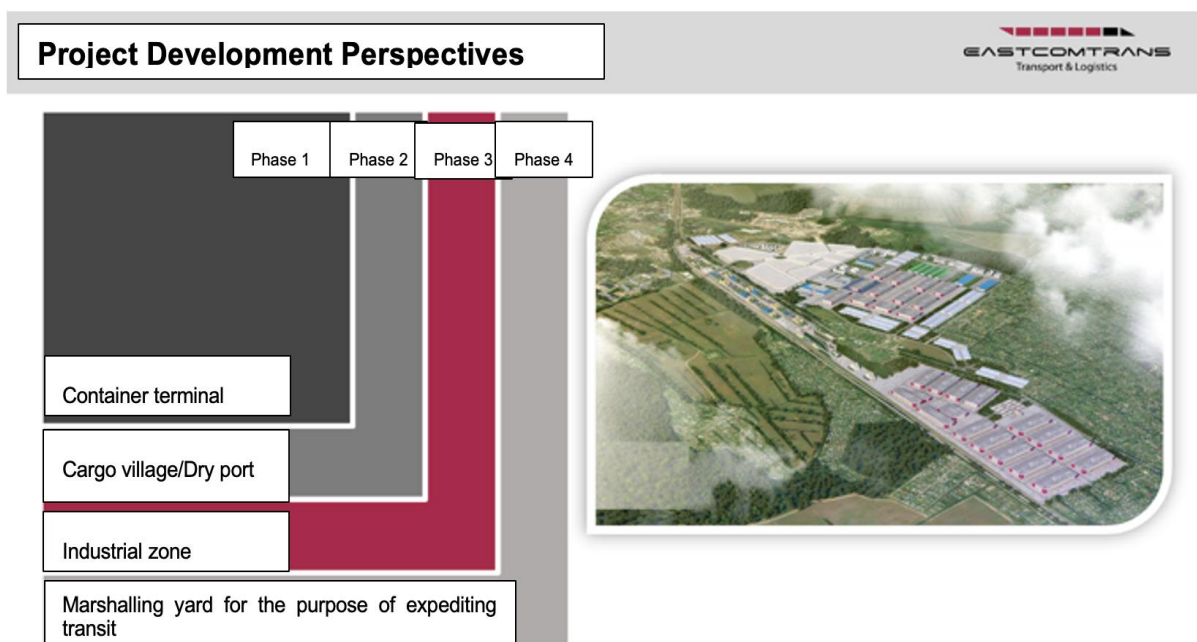
Жетіген теміржол станциясының жанында (Алматыдан шығысқа қарай 35 км) ТЛО орналастыру Алматы-1 станциясын қоса алғанда, Алматы теміржол торабының жұмысын айтарлықтай жеңілдетуге мүмкіндік береді. Қазіргі уақытта осы станцияда сұрыптауға арналған қарапайым вагондардың бос туруы 3-4 күнге жетеді.

Сонымен қатар, теміржол жүк ағынын Алматыны айналып өтетіндей қайта бағыттау Жетігенге елеулі әсер етпей, Алматы-1 (**Сурет1**) станциясында теміржол жүктерін өңдеуден ластаушы заттар шығарындыларының және шу әсерінің деңгейін төмендетуге мүмкіндік береді. ТЛО нысаны мен ең жақын елді мекен (Жетіген кенті) арасындағы қашықтық 543 м құрайды.

Сурет 1. Жобаның Қазақстанның теміржол бағыттарын жоспарлы дамыту контексінде орналасуы (болашақта Қазыбек-бек – Жетіген теміржол құрылысы жоспарлануда)

Контейнер терминалының құрылысы жобаны кеңейтудің төрт кезеңінің біріншісі (**Сурет 2**). 2-4 кезеңдер контейнерлік терминал іске қосылғаннан және нарық келешегін бағалағаннан кейін әзірленеді. **ЕҚДБ ТЛО құрылысын қаржыландыруды (яғни жобаның бірінші кезеңін ғана)**, және сәйкесінше осы кезеңде қамтылған E&S талаптарына сәйкестікті және E&S алдын ала бағалауды қарастыруда.

Сурет 2. ТЛЦ Жетіген құрылыс жобасын іске асыру кезеңдері

Жаңа ТЛО жалпы ауданы 51,2 га құрайды. ТЛО құрамына контейнерлік жүк станциясы, уақытша сақтау қоймасы, әкімшілік-тұрмыстық ғимараттар, сорғы станциясы және басқа да құрылыстар кіреді. Нысандағы жұмыстар 2022 жылдың шілдесінде басталды. Бас мердігер «Жетісу Group Корпорация» ЖШС тендер негізінде таңдалды және жобалау және құрылыс жұмыстарына жауап береді.

2. ЖОБАНЫҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ТАЛАПТАРҒА СӘЙКЕСТІГІ

2.1. PR1. E&S тәуекелдері мен әсерлерін бағалау және басқару

«Исткомтранс» ЖШС 2014 жылдан бастап ЕҚДБ клиенті бола отырып, ЕҚДБ талаптарына сәйкес бірқатар экологиялық және әлеуметтік іс-шараларды іске асырды. Бұрын қабылданған міндеттемелер шеңберінде «Исткомтранс» ЖШС қоршаған ортаны қорғау мен өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқару жүйесін құрды.

2021 жылы «Исткомтранс» ЖШС вагондарды жөндеу және дайындау жөніндегі қызметті аутсорсингке берді. Алайда, ЕҚДБ өз клиенттерінен негізгі мердігерлер мен жеткізушілердің бірлескен қызметінен туындайтын экология және қауіпсіздік тәуекелдерін қадағалау бойынша жауапкершілікті талап етеді. Осылайша, қолданыстағы E&S басқару жүйелері мердігерлерді басқаруды қоса алғанда, екі компанияның қызметін де қамтуы керек.

2.2. PR2. Еңбек және еңбек жағдайлары

Ұлттық еңбек заңнамасы тұтастай алғанда ЕҚДБ PR2 талаптарына сәйкес келеді. Компаниялар ұлттық заңнамаға сәйкестікті (кем дегенде ақпарат кеңесшіге қол жетімді болған жағдайда) және PR2 талаптарында елеулі олқылықтар анықталмағандығын көрсетеді.

Компания ұлттық заңнамаға және ЕҚДБ PR2 талаптарына сәйкес мердігерлердің қызметкерлерді басқару саласындағы өзіндік саясатын әзірлеуін қамтамасыз етуі қажет. Компаниялар сонымен қатар мердігерлердің еңбек талаптарын орындауын басқару мен бақылауды қамтамасыз ететін мердігерлерді басқару жоспарын әзірлеуі керек.

2.3. PR3. Ресурстық тиімділік, қоршаған ортаның ластануын болдырмау және бақылау

«ТЛЦ Жетіген» перспективалық құрылыс жобасы 4 кезеңді қамтиды, қазіргі уақытта бірінші кезеңнің бастапқы кезегінің (платформалар мен теміржол жолдары) құрылысы жүргізілуде. ТЛО-ның бірінші кезегін салу және пайдалану жақын маңдағы тұрғын аудандардағы ауа сапасы мен шу деңгейіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде. Алдағы уақытта құрылыс жалғасады (екінші кезек). Екінші кезекті салумен және бірінші кезекті пайдалануға берумен бір мезгілде қоршаған ортаға әсер ету (шығарындылар, шу) артады, сондықтан жобаны дамытудың келесі кезеңдерін жобалау кезінде алдыңғы кезеңдердің әсерін ескеру және экологиялық және санитарлық-гигиеналық талаптардың сақталуын қамтамасыз ету қажет.

Құрылыс жұмыстары барысында еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы құрылыс мердігерлік ұйымдарының қызметіне тұрақты бақылауды

қамтамасыз ете отырып, қалдықтарды кәдеге жаратуға, құрылыс техникасы мен көлік құралдарына техникалық қызмет көрсетуге, оларға жанармай құюға ерекше назар аудару қажет.

Келесі кезеңдерді жобалау кезінде компания қолданыстағы ең жақсы қол жетімді технологияларды (BAT) және алдыңғы қатарлы халықаралық тәжірибені (GIP) пайдаланады, мысалы, шамадан тыс жүктеме кезінде шаңды басу, энергия мен ресурстарды тұтынуды азайту және т.б. Сол сияқты, ауыл шаруашылығы шикізатын қайта өңдеу жөніндегі өндірістік нысандарды жобалау кезінде қолданылатын BAT және GIP ескеріледі.

2.4. PR4. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау

Компаниялардың еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік (OHS) саласындағы қызметі тұтастай алғанда ұлттық талаптарға сәйкес келеді. ТЛО құрылыс нысанында және жұмысшылардың еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі және электр қауіпсіздігі бөлігінде тұратын орындарында анықталған ЕҚДБ талаптарына бірнеше сәйкессіздіктерді еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі кеңесші нысанға барғаннан кейін «ТЛЦ Жетіген» ЖШС дереу жойды. Анықталған сәйкессіздіктерге сәйкес компанияның мердігерлік және қосалқы мердігерлік ұйымдарының еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы қызметіне мониторинг және тексеру, сондай-ақ олармен еңбекті қорғау мәселелері бойынша тығыз өзара іс-қимыл жасау бағдарламасы әзірленетін болады.

2.5. PR5. Жерді сатып алу, жерді пайдалануға шектеулер және мәжбүрлі қоныс аудару

Жобаны іске асыру нәтижесінде халықтың физикалық немесе экономикалық орын ауыстыруы болжанбайды. Жобаға жер бөлу (және оның болашақтағы дамуы - 2-4 кезең) іс жүзінде аяқталды.

Жер телімдері Компаниялар келіссөздер нәтижесінде олардың иелерінен нарықтық бағамен сатып алынады (дайын сатып алушылар мен дайын сатушылар арасындағы мәмілелер арқылы). Мәмілелер жерді пайдалану құқығын ресми тіркеумен жасалды.

2.6. PR6. Биоәртүрлілікті сақтау және тірі табиғи ресурстарды тұрақты басқару

ТЛО құрылыс нысаны бұрынғы ауылшаруашылық жерлерінде орналасқан. Сатып алғаннан кейін жер мәртебесі өзгертілді және ауылшаруашылық жерлерінен өнеркәсіп жерлеріне ауыстырылды. Жоспарланған жоба жоба аумағындағы жануарлар түрлерінің көп бөлігінің өмірінде қалыпты немесе елеулі өзгерістер тудырмайды, себебі табиғи ландшафт тұрғысынан ол іргелес аумақтарға ұқсас және олар қолданыстағы жерлерден (бұл шектеулі аумақ) жақын аймақтарға ауыса алады. Жобаны іске асыру шеңберінде бөгде түрлерді енгізу жоспарланбайды. Осылайша, осы PR бойынша арнайы ұсыныстар берілмейді, бірақ қоршаған ортаның ластануын болдырмау үшін стандартты шараларды жүзеге асыру ұсынылады.

2.7. PR10. Ақпаратты ашу және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау

Компаниялар ҚОӘБ рәсімдері барысында ақпаратты ашу, жұртшылықпен консультациялар жүргізу және т.б. бойынша ұлттық нормативтерді сақтайды. Оларда сыртқы мүдделі тараптарды, олардың үміттері мен қорқыныштарын анықтау және талдау механизмі әлі жоқ. Сыртқы мүдделі тараптар шағымдарды «Исткомтранс» ЖШС кеңсесі арқылы бере алады және қарай алады; бұл тетік анонимді шағымдарды қарау мүмкіндігі есебінен кеңейтілетін болады. Алынған шағымдарды талдау әлі жүргізілмеген.

Компания мен оның мердігерлері мен қосалқы мердігерлеріне жобаның бүкіл өмірлік кезеңі бойы анықталған мүдделі тараптармен өзара іс-қимылдың қалай жүзеге асырылатынын сипаттайтын құжатталған процесті әзірлеу, қажет болған жағдайда оны іске асыруға жауапты адамды қарастыра отырып, оны мүдделі тараптармен өзара іс-қимылдың толық ауқымды жоспарына дейін пысықтау және проблемалар мен талаптарды шешуге мүмкіндік беретін сыртқы мүдделі тараптардың шағымдарын қарау тетігін жасау ұсынылады, оның ішінде жасырын түрде шағымдануды.

3. ПАРИЖ КЕЛІСІМІН КЕЛІСУ ЖӘНЕ "ЖАСЫЛ" ЭКОНОМИКАҒА КӨШУ (GET)

Жоба аймақтағы парниктік газдар (ПГ) шығарындыларының көбеюіне әкелмейді деп күтілуде. ТЛО жұмысы Алматы қаласынан (қарқынды қалалық қозғалысы бар қала) тыс жерлерге қайта тиеу жұмыстарын шығару, кептелістерді азайту, сондай-ақ клиент үшін оңтайлы логистикалық схемалар құруға мүмкіндік беретін озық халықаралық тәжірибені ескере отырып, клиентпен ТЛО жұмысын ұйымдастыру есебінен автомобиль көлігінің тоқтап қалуын қысқартуға, жүкті жеткізу қашықтығын және оны өңдеу уақытын қысқартуға әкеп соғады. Жоғарыда айтылғандардың барлығы парниктік газдар шығарындыларын азайтуға ықпал етеді.

GET-ті қысқаша бағалау жобаның даму және энергия тиімділігі тұрғысынан ЕҚДБ GET критерийлеріне сәйкес келмейтіні туралы ешқандай дәлел келтірмейді және осылайша GET-ті қаржыландыруға қолайлы деп санауға болады.

Жобаны әзірлеу кезінде жобаның климаттың өзгеруіне байланысты қауіптерге төзімділігін арттыру және энергия тиімділігін арттыру бойынша нақты әрекеттер мен ұсыныстар қарастырылады.

4. МОНИТОРИНГ ЖӘНЕ ЕСЕП БЕРУ

ТЛЦ салу және пайдалану барысында мердігердің еңбекті қорғау, қалдықтарды кәдеге жарату, қоршаған ортаның ластануы, шағымдарды қарау тетігі және E&S -тің басқа да аспектілері бойынша жұмыстарды орындауына байланысты әсерлер мен тәуекелдерді азайту жөніндегі жоғарыда сипатталған шараларды іске асыру мониторингі жүзеге асырылатын болады. Пайдалану барысында мониторинг жыл сайын жүргізіледі және ЕҚДБ-ға баяндалады. Жылдық есептер ЕҚДБ ESP 2019 жылғы PR-мен салыстырылады. Мониторинг жобаның бүкіл өмірлік кезеңі бойы жүзеге асырылуы тиіс.

Қосымша ақпаратты сайттан алуға болады:

Алиса Қарбаева

Корпоративтік қаржы менеджері, «Исткомтранс» ЖШС

Тел.: +7 727 355 51 11 #812

Электрондық пошта: karbayeva@ect.kz

Мекенжайы: Алматы, Әл-Фараби даңғылы 77/7, 11 қабат, «Esentai Tower»
Бизнес-орталығы, 050040